

Alexander Nevskijs forlis – pastor Vaupels beskrivelse okt. 1868 Lemvig Avis 17. okt. 1868 og følgende dage.

(Da vi antage, at en vidtløftigere Skildring af Strandingen den 25de September vil interessere en stor Deel af Læserne, meddele vi nedenstaaende velskrevne Korrespondance til "Dagbladet". Det maa dog være os tilladt iforveien at gjøre opmærksom paa, at det er en Feiltagelse af den ærede Forfatter, naar han siger, at Øvrigheden og Redningsopsynet fra Lemvig først ankom til Stranden flere Timer, efterat Redningsbaaden og Raketapparatet vare bragte tilstede. De nævnte Myndigheder vare allerede i Virksomhed paa Strandingsstedet ved Daggry.)

Efter Deres Ønske, Hr. Redakteur, skal jeg herved give Dem en Beretning om den russiske Fregats Stranding, baade efter hvad jeg har hørt fra sikre Kilder, og efter hvad jeg selv har seet. Jeg blev vækket om Morgenen Kl. 6 ved den Efterretning, at en stort Skib, rimeligviis et Krigsskib, var strandet, og jeg kan ikke nægte, at min første Tanke var et Ønske om, at det maatte være "König Wilhelm I", der stod i Begreb med at lægge siine Been paa Harboøre Strand. Strax da jeg kom udenfor min Gaard, saae jeg den uhyre Kolos; Afstanden kunde jeg endnu ikke bedømme, men i Morgendæmringen lignede det mægtige Skrog en lille Lund, der var flyttet op paa Toppen af Klitterne. Paa Veien til Strandingsstedet, omtrent en halv Miil fra mit Hjem, modtog jeg Efterretning om, at det var en russisk Fregat. Da jeg kom til Stranden, saae jeg Kolossen ligge der, Masterne vare kappede, fra Stevn til Agterspeil saae jeg Hoved ved Hoved, Kommunikationen med Land var alt tilveiebragt.

Paa Stranden laae Fregattens Redningsbaad, en lang, blaa Baad, bygget af Mahogni, med Luftkasser fra Stevn til Agterenden, der ved sin Lethed, Smagfuldhed og Simpelhed stod i en skjærende Modsætning til vore tunge og klodsede Redningsbaade. I Havstokken stak et Par Aarer frem over Bølgerne; det var mig uforklarligt, hvorledes disse blev liggende paa samme Sted uden at drive iland, men desto værre fik jeg snart Sandheden at vide. Paa Stranden saae jeg en halv Snees Matroser og en Officeer, det var en russisk Midshipman ved Navn Constantin Ostaletsky; han talte flydende Fransk og jevnt godt Tydsk. Han fortalte, at Le fils impérial le Grand Duc Alexis var ombord. Endnu vare kun Fiskerne og Redningsmandskabet paa Stranden, Redningsbaad og Raketapparatet vare allerede for flere Timer siden ankomne, men Øvrigheden og Redningsopsynet fra Lemvig indtraf først i samme Øieblik som jeg.

Jeg talte i længere Tid med Ostaletsky og modtog af ham Underretning om Ulykken. Fregatten havde været omtrent et Aar borte paa et Øvelsestogt for Storfyrstens Skyld i Middelhavet, den havde besøgt de tyrkiske, italienske, franske og engelske Havne. For tre Dage siden havde den forladt Plymouth og ventede Fredag Aften at være i Nyborg, da den stødte om Natten Kl. 2½. Hele Onsdagen havde vi en styrtende Regn og om Torsdagen Smaaregn; Solen havde ikke skinnet. Omtrent Kl. 6 var Fregattens Redningsbaad gaaet fra Borde under Anførsel af Ostaletsky, bemandet med 16 Mand; den naaede velbeholden Land, men havde det Uheld, deels at knække, deels at tabe sine fleste Aarer, og kunde altsaa ikke bruges mere. Da jeg spurgte ham om Aarerne, som stak frem af Havstokken, randt Taarerne ham ned ad Kinderne, og han svarede med hulkende Røst: "Arme Kameraden im Meere!" Fiskerne fortalte mig Sammenhængen. En Baad, bemandet med 2 Officerer og 5 Mand, havde søgt at naae Land, men kæntrede i Brændingen; to af Mandskabet blev reddede, den Ene havde holdt sig fast ved en Aare og laa omtrent en Time i Havet, men kunde efterat være kommen iland endnu vinde op med et Par Mand under Armen til den nærmeste Gaard; en Anden kom hurtigt i Land, men maatte bæres bort. Officererne og tre Matroser blev i Havet.

Nu hengik to lange Timer, uden at der kunde foretages Noget. Raketlinen var ombord; de to første Raketter vare ikke naaede, den tredje faldt ved Siden af Fregatten, men en Mand med et Toug om Livet var sprungen ud, havde grebet Linen og var lykkeligt halet ind. Endelig gjordes det første Forsøg med Redningsbaaden; længe, vistnok en Time varede det, førend den kunde gjøres flot: Mandskabet har aldrig havt Tillid til den. Ostaletsky var første Mand i Baaden; just da han var færdig til at gaae ud, spurgte jeg ham, om han medtog Prindsen. "Nei", svarede han, "Prindsen kommer sidst, han følger med Kaptainen". Det var ængstelige Øieblikke, Søen var voldsom, Himlen stærkt overtrukken og truede med en stærkere Storm; fra Agterenden af Skibet indtil Skorstenen laae i Vandet et Kaos af Master, Rundholter, Seil og Tougværk, Alt sammenfiltret, hvilket gjorde det farligt at lægge til, og nu dertil et Mandskab, som vel var dygtigt, men manglede Tillid til Baaden! Endelig blev Baaden flot. Længe varede det, førend den tunge Kasse naaede Skibet, og endnu længere, førend den kunde lægge til.

Endelig naaede den atter Land og medbragte en Officeer, Lieutenant Tudeer, Admiralens Adjudant, samt et Par sunde og 4 syge Matroser. Lieutenanten var en Finlænder og kunde strax paa Svensk gjøre sig forstaaelig for Fiskerne. Redningsbaaden skulde nu begynde et nyt Togt, og Mandskabet var i færd med at rense den, da det paa én Gang hed: "Den er ubrugelig". Bundstykker vare knækkede, Tapperne i Uorden og den ene af Luftkasserne fuld af Vand. Det var den første Ulykke. Nu var alene Redningsstolen tilbage, og paa denne hvilede alt Haab. Dette var et fast Haab, thi hvem der har seet Bjergningen i denne, nærer en ubetinget Tillid til Linens Styrke. Jeg kunde ikke forstaae, hvorfor man ventede saa længe; endelig troede jeg at udfinde Grunden. Det var nemlig den, at det fra Landet udgaaende Toug var sammenfiltret med den Trosse, som den russiske Baad havde ført til Land; dette var altsaa en ny Ulykke. Atter hengaar en halv Time. Lieutenanten signaliserede ud til Skibet og forlangte en ny Line; denne kunde ikke skaffes tilveie, da en Mængde Tougværk var kappet og indviklet mellem hinanden, og Skibet ikke eiede nogen Line af forsvarlig Styrke.

Lieutenanten undersøgte Stationens Blok og Line og erklærede dem begge for svage. "For Blokken indestaaer jeg med mit Liv", svarede en gammel Strandfoged. "Men Linen?" gjentog Lieutenanten. "Det er ikke min Stations Line, men jeg har seet mange Mennesker blive reddede ved den, og endnu er aldrig nogen Line sprungen". Nu gaaer Redningsstolen omsider ud til Skibet, og vi see to Mand gaae i den. Alt, hvad der er paa Stranden, uden nogen Standsforskjel, tager fat og slæber Stolen gennem Bølgerne. Det gaaer rask, Stolen har tilbagelagt den halve Vei, da hele Rækken paa en Gang standser. Fra Alles Læber lød et eenstemmigt: "Hvad var det?", og paa ethvert Ansigt stod malet enten Angst eller Forbitrelse. Linen var sprungen; den blev trukken iland og fandtes reven midt over som en Sytraad. – Nu vendtes Alles Øine mod Havet, for om muligt at faae Øie paa Stolen med de to Mennesker. Vi see Hovederne over Bølgerne og see Stolen vende tilbage til Skibet, hvor de to Matroser atter heises op i Fregatten. Det var den anden Ulykke, og jeg kan ikke nægte, at hvor jeg vendte mine Øine hen, saae jeg kun Udtryk af Mismod og Angst: Redningsbaaden ødelagt og Raketlinen sprungen.

Nu hengik atter en bedrøvelig halv Time, indtil Lieutenant Tudeer fik sat Mandskab i Arbeide ved Fregattens Redningsbaad; denne var bleven trukken temmelig langt op paa Land, og det medtog nogen Tid, førend den kunde komme ud. Paa en Gang blev vi Alle behagelig overraskede: Havet var blevet roligere, Skyerne vare drevne bort, Himlen klarere, og Alt lovede, at Aftenen og Natten vilde blive gunstige. Klokken var omtrent 2 Eftermiddag, da en Fiskerbaad fra Harboøre, besat med 10 mand og styret af en gammel Fisker ved Navn Peter Hyld, gik i Søen, medens en anden, besat med Thyborønboerne, lavede sig til at følge den; med en af disse Baade fulgte Konsul Andersen fra Lemvig, hæderlig bekjendt for 8 Aar siden ved Bjergningen af Mandskab og Besætning fra "Arctic".

Harboørebaaden foer i et Øieblik ud til Skibet, manøvrerende med en sjelden Lethed, og inden en halv Time var den tilbage med 8 Matroser og en Officeer. Imidlertid var den russiske Baad, af Fiskerne strax døbt med Navnet "den blaae Baad", kommen i Søen; den var ved en Trosse sat i Forbindelse med Skibet og ved Spillet trukken derud, uden anden Besætning end Ostaletsky ved Roret og en Matros til Hjælp for ham. I et Nu var den ved Skibet, og ligesaa hurtig tilbage igen, trukken iland af Fiskere, denne Gang medbringende Storfyrsten. Saasnart Baaden naaede Land, sprang hele Besætningen ud i Vandet omtrent til Knæene og ilede hen til det paa Strandbredden antændte Baal for at hente en Smule Varme.

Nu begyndte en smuk Væddekamp; paa den ene Side mellem den blaae Baad og de tvende Fiskerbaade, paa den anden Side mellem disse indbyrdes. Hvert Kvarteer var en Baad ved Land, og efter en Times Forløb begyndte det allerede at blive tyndere ude paa Skibet. Da den blaa Baad første Gang kom i land, medbragte den en saaret Matros, amputeret paa den ene Arm, liggende paa en Madrats og baaren iland paa Skuldrene af fire Matroser. Saasnart omtrent 100 Matroser vare komne iland, blev disse satte i Arbeide ved den blaae Baad og trak den iland.

Nu var der Liv paa Land og Liv ombord, Vinden lagde sig næsten ganske, og jo større Antal der bjergedes, desto større blev Arbeidskraften. Arbeidet med den blaa Baad blev alene besørget af Russere, kommanderede af Baadsmandspiben; den arbeidede med en sjelden Hurtighed. Tudeer kommanderede paa Landjorden, medens Ostaletsky ufortrødent fulgte med Baaden i fire samfulde Timer, flere Gange alene. Storfyrsten blev i flere Timer gaaende paa Strandbredden, drivende vaad, som han var kommen iland. Omtrent Kl. 4 fik jeg en Anmodning om at følge en syg Officeer, der havde faaet sin Arm forslaaet, op til Gaarden Knopper; her fandt jeg Storfyrsten siddende blandt sine Kammerater, styrkende sig ved et Glas Mælk og et Stykke Rugbrød. I Værelset ved Siden af laae de Saarede, paa Gulvet den Amputerede paa sin Madrats og de Øvrige deels i Sengene, dels siddende omkring i Stuen.

Jeg skyndte mig efter at have afleveret min Patient til Lægen, tilbage til Stranden, hvor Alt nu var Liv og Munterhed. Paa Skibet var der nu mærkelig tomt i Sammenligning med om Morgenens. Bjergningen var strandet for et Øieblik, det reddede Mandskab stod opstillet paa Stranden i en lang Række i tre Geledder; Mandtallet viste, at der alt var reddet omtrent 500, foruden Officerer. Atter begyndte Bjergningen, den blaa Baad gik frem og tilbage, Baadsmandspiben klang nok saa lystig, og Skibet blev bestandig tommere, medens Stranden var fuld af Russere. Da der var Mandskab nok ved den blaae Baad, blev Folkene, ligesom de kom iland, kommanderede til Fiskerbaadene; her saae man da vore Fiskere og Russerne arbeide sammen, de satte Baadene i Havet og trak dem atter op paa Stranden. Imidlertid var en tredje Fiskerbaad udrustet og besat med Harboøreboere; denne tog rask Deel i Væddekampen, og da Solen gik ned, vare Alle sikkre paa, at det vilde gaae godt, og at intet Menneskeliv var gaaet tabt. Det var, ligesom om ingen Ulykke mere kunde finde Sted.

Omtrent ved Solnedgang laae Thyborønbaaden ved Skibet, den første Harboørebaad var i færd med at sætte ud, da i samme Øieblik den anden dreves af Strømmen ind imod den. Vi hørte et Brag og et Raab: "Baaden er knust og Mennesker slaaede ihjel". Alle styrtede til, hundrede Hænder tog fat for at rive Baadene fra hinanden, Alle troede at finde at finde et Par knuste Mænd imellem dem, men Gud skee Lov! Alle vare slupne; en halv Frakke hang ved den ene Baad, men Eieren sad velbeholden paa Toften. Afbrydelsen varede kun 5 Minutter; begge Baadene jog atter til Skibet, hvor man nu kunde tælle Hovederne. Paa én Gang standser den blaae Baad; vi spørge om Grunden, og man svarer: "Alle ere reddede".

To Fiskerbaade ere endnu tilbage, og med den sidste af disse, den Baad, som havde været den første paa Søen og nu var den sidste paa Stranden, ankom Admiral Possiet og Skibets Kommandeur, Kapitain v. Kræmer. Admiralen blev baaren iland af Matroserne og modtagen med et jublende Hurra; Storfyrsten faldt ham om Halsen. Saasnart Admiralen var kommen iland, bad han Politimesteren at samle Redningsmandskabet, og da de vare opstillede i en lang Række, bad han ham bringe dem sin og Mandskabets Tak for deres Opoffrelse og Mod og tilføie, at med Takken maatte de lade sig nøie for i aften, men være forvissede om, at Belønningen ei skulde udeblive. Imidlertid var det blevet mørkt, medens Luften var bleven aldeles klar og ingen Vind rørte sig.

Nu var Spørgsmaalet kun, hvor vi skulde anbringe vore mange Gjæster. Knopper er en eenlig beliggende Gaard, omtrent $\frac{1}{2}$ Miil fra Thyborøn og ligesaa langt fra Harboøre; af Vogne vare ingen tilstede. Officerer og Mandskab maatte altsaa belave sig paa en March af en halv Miil paa sandede Veie, saa at der var Udsigt til, at Ingen før Kl. 10 vilde komme i Kvarteer. Nu blev hele Mandskabet samlet til Gudstjeneste paa Stranden. Popen møder, iført en lang sort Talar, en rød Fløils Brystdug og en graa Filthat. Jeg har glemt at omtale, at i samme Baad, hvori Popen ankom, befandt ogsaa Mariabilledet sig. Dette blev baaret iland af fire Matroser, og hver gang en Russer fik Øie paa det, bøiede og korsede han sig paa Bryst og Ansigt. Det var en gribende Gudstjeneste. Mandskabet stod i en Fiirkant, hvis ene Fløi var aaben; i Midten stod Popen tilligemed et Par Matroser, der holdt tændte Lygter, bagved stod samtlige Officerer med Admiralen paa Fløien. Storfyrsten stod blandt Lieutenanterne; til venstre for Popen var et Sangerchor opstillet tæt ved Baalet, som havde brændt hele Dagen. Jeg havde faaet en god Plads lige bagved dette Sangerchor, imellem dette og Matroserne. Gudstjenesten bestod i Oplæsningen af et Litani, afvekslende med en smuk og livlig Sang, udført af Choret alene, og enkelte Gange afbrudt af en Stemme, der maaskee fremsagde en Bøn. Alle stod med blottede Hoveder, og paa et givet Tegn af Popen knælede Officerer og Matroser, medens Baalet kastede et underligt Skjær over de alvorlige Ansigter. Gudstjenesten var lang, den varede vistnok tre Kvarteer; den var aldeles liturgisk og vilde for os til daglig Brug være trættende.

Nu begyndte Indkvarteringen; hver Gaard skulde have mindst 10 Mand, og ligesom én eller flere Gaardes Mandskab var uddeelt, tog Værten eller Føreren Underofficereren under Armen og trak af med sin Afdeling. Nu vare aleene Officererne tilbage, og hvorledes de have naaet deres Kvarteer, veed jeg ikke; jeg havde nok at gjøre med først at faae mine Matroser paa Veien og dernæst at skaffe Vogn til mine høie Officerer. Endelig lykkedes det mig at skaffe en Vogn, rigtignok temmelig simpel, og med denne naaede jeg Kl. 10 mit Hjem.

Jeg naaede altsaa hjem seent Fredag Aften efter en langsom Kjørsel gennem sandede Veie med en simpel Bondevogn, forspændt med et Par Heste, der hele Dagen havde arbeidet ved Stranden. Paa Vognen befandt sig Storfyrst Alexis, Admiral Possiet, Fregattens Kommandeur, Kapitain Kræmer, Baron Schilling og min Ringhed. Tjenerne fulgte til fods. Jeg var ængstelig ved Tanken om, hvorledes en indskrænket, tarvelig Leilighed kunde modtage saa høie Gæster; men Admiralens Ord: "Vi er tilfredse med Alt" havde givet mig Mod. Kapitain Kræmer var en Finlænder, som talte Svensk og næsten Dansk, til ham kunde jeg betro mig, og han gav mig samme Forsikkring. Samtalen mellem Officererne indbyrdes førtes paa Russisk, af og til afbrudt med et Spørgsmaal på Tydsk til mig. Da vi kom hjem, havde Matroserne allerede med god Appetit nydt deres Aftensmad, drukket deres Thee og laae i sød Søvn i min Lade paa Halm, tildækkede med Dækkener, Tæpper og de Sengeklæder, der havde kunnet opdrives. Storfyrsten med sit Følge gik til Ro omtrent Kl. 12.

Nu vare kun Tjenerne tilbage; jeg havde bestilt Kvarteer til dem hos en Nabo, og min Karl stod med Lygten for at ledsage dem, men vi kom da til at opføre med hinanden et

Skuespil, der var i den Grad latterligt, at al min Søvnighed og Træthed forsvandt. Uheldigviis forstod ingen af Tjenerne et tydsk, fransk eller engelsk Ord. Storfyrstens Tjener førte Ordet; vi kunde forstaae, at han forlangte Noget, men uden at kunne komme paa det Rene med, hvad han mente. Vi bragte ham Smørrebrød, Brændeviin, Øl, Viin, vi rakte ham hans Hat og Frakke, men alle vore velmeente Tilbud blev afviiste med buldrende Raab og truende Gebærder, akkompagnerede af en stormende Latter fra mine Tjenestefolk. Endelig saae vi Lys i Sagen. Fyren viser paa sin Krave, paa sine Manchetter, tager sin Frakke af og børster den med Haanden, gaaer hen til Stuedøren og viser paa Døren til Storfyrstens Værelse. Det var Garderoben, han ønskede! Jeg viiste ham Kofferterne, og strax optoges det Nødvendige; derpaa aabnede han en lille Kasse og optog af denne Storfyrstens Toiletsager, et fiirkantet Vandfad og Kande med Hank til at skrue paa, Vandbæger, Kamme, Alt af massivt Sølv, foruden en Mængde Smaating; alt dette satte han paa et Bord i Værelset. "Naa", tænkte jeg, "nu er Stykket ude"; men da det syntes, at der endnu var en Akt tilbage, fandt jeg mig foranlediget til at intervenere. Jeg tog Lygten i Haanden og Tjeneren under Armen, fik ham saaledes ud af Døren, lod min Karl følge efter med Admiralens Tjener og fik dem endelig i Kvarter.

Klokken var imidlertid næsten bleven 2; saa kom endnu Deres Telegram med en Expres fra Lemvig, og det blev øieblikkelig besvaret. Jeg lagde mig da paa Sofaen for at faae den haardt fornødne Hvile, men alt Kl. 2½ vækkes jeg paany af en Rytter, som traver ind i Gaarden; det er en Expres fra Lemvig til Le Grand-Duc Alexis. Jeg klæder mig paa og lister mig ind i det Værelse, hvor Storfyrsten og Admiralen ligge. Ved min Indtrædelse vaagner Admiralen, jeg giver ham Telegrammet, og da jeg gjør ham opmærksom paa, at det er stilet til Storfyrsten, svarer han venlig: "Lad ham kun sove".

Klokken 4½ kommer der atter en Express med et Telegram til Admiral Possiet. Det var fra den russiske Keiser, afsendt fra München, og var temmelig langt. Keiserens første Følelse var en varm Tak til Gud for Sønnens og Besætningens Frelse; dernæst en Beklagelse over Ulykken (regrette belle fregatte); en Ordre til strax at sende en Officeer med udførlig Melding om Strandingen, og Opfordring til Storfyrsten om at afreise saa betids, at han Mandag eller Tirsdag kunde indtræffe i Berlin. Efterretningen om Storfyrstens Frelse er afgaaet fra Stranden omtrent Kl. 2 Fredag Eftermiddag; Veilængden til Lemvig og tilbage er 4 Mile, altsaa havde Telegrammet, som ankom over Frederikshavn, brugt 10 Timer fra Lemvig til München og tilbage igjen. Der ankom nu Telegrammer paa Telegrammer fra alle Verdens Hjørner; hele Lørdagen indtraf de i Hold paa 3 til 4 ad Gangen, mange fra Petersborg.

Lørdag Morgen mellem Kl. 7-8 mødte Tjenerne; de begav sig ind i Soveværelset, kom nogen Tid efter atter ud og stillede sig i Stuen, hver paa sin Side af Døren, aldeles ubevægelige. H en paa Formiddagen tog Officererne atter ud til Fregatten og kom først hjem om Aftenen Kl. 7. Ved deres Ankomst traf de der den russiske Konsul fra Thisted. Efter at have drukket Thee gik Admiralen ind i et Sideværelse, hvor han arbeidede paa Rapporten til Keiseren; denne blev først expederet Kl 11 og overleveret til den Officeer, der som Kureer skulde afgaae til Berlin.

Storfyrstens og Admiralens Bortreise var bestemt til Søndag Morgen Kl. 8. Ved Theen mødte Storfyrsten med hele sit Følge civilklædte; fire Tjenere havde det Meste af Natten været beskjæftigede med at pakke Bagagen. Tidlig om Morgenen var den russiske Generalkonsul indtruffen fra Kiøbenhavn, og omtrent en Time før Afreisen ankom en af vor Konges Adjutanter, Kapitain Meldahl, der havde modtaget Ordre til at ledsage Storfyrsten til Landsgrændsen; han medbragte tillige Underretning om, at en dansk Orlogsfregat laae i Aarhus til Kapitainens Disposition. Denne blev tilbage, og saavel Storfyrstens som Admiralens Afsked fra ham var i høieste Grad gribende. Det var Søndag Morgen, og samme Dag begyndte Mandskabets Hjemreise. Om Eftermiddagen Kl, 4 afgik det første

Tog, bestaaende af omtrent 250 Mand på 70 Vogne. Mandskabet blev bespiist i Lemvig, og derfra gik Reisen til Struer for at fortsættes med Morgentoget til Aarhus. Samme Dags Eftermiddag modtog jeg Melding om, at tvende Liig, en Officeer og en Matros, vare fundne, og at disse vilde blive begravede paa Kirkegaarden næste Dag, altsaa Mandag Formiddag. Omtrent Kl. 12 Mandag Formiddag ankom Ligoget, tvende Vogne med endeel Officerer og Popen, og to med Ligene. På Kisterne laae et stort blaadt Flag med hvidt Kors fastsømmet til Kisten, og det fulgte med i Graven. Paa Officerens Kiste laae hans Hat og Kaarde. Paa Stranden var den egentlige Høitidelighed forgaaet; denne skal have været særdeles smuk, men jeg var desværre af Mangel paa Underretning forhindret fra at bivaane den. Da Ligene vare tagne af Vognene, blev de af Matroserne nedsatte i Graven, Stedets Præst forrettede Jordspaaastelsen efter vor Kirkes Ritual og holdt en kort Tale. Derefter traadte Popen frem, læste en kort Bøn og kastede en Skuffe Jord paa hver af Kisterne, saa kastede Officererne hver en Haandfuld Jord paa Kisterne og ligesaa Matroserne, hvorpaa disse tilkastede Graven. Officerens Navn var Alexander Zarin, 24 Aar gammel; Brylluppet ventede ham om en Maaned i Petersborg. Han skal paa Grund af sit Mod og sin elskværdige Karakter have været særdeles afholdt af Officerer og Mandskab. Allerede én Gang tidligere samme Dag havde han vovet sit Liv. Da Fregatten skjød Nødskud, mistede en Matros – den samme, som jeg paa Strandingsdagen traf liggende paa sin Madrats – Armen og faldt i Havet. Lieutenanten sprang strax i Søen og fik ham heiset op i Skibet. Da Redningsbaaden lykkelig var kommen i Land, fulgte han efter med en mindre Baad, men sank desværre i Brændingen.

Lad mig endnu sige et Par Ord om det Indtryk, som det russiske Væsen har gjort paa mig; De maa kun ikke tillægge mine Ord objektiv Gyldighed; de skildre kun mit eget, reent personlige Indtryk. Hvad nu først Officererne angaaer, da var det mig strax paafaldende at finde en Mængde ikke-russiske Navne. Ved Siden af Navne som Ostaletsky, Vischmiakoff, Krinkoff, Pahomi (Præstens Navn) fandt jeg Possiet, Cudrin, Lang, Falk, Tudeer, Schilling. Dernæst blev jeg forundret over den Elegance og Fiinhed, hvormed Officererne fremtraadte, uden at jeg for resten kunde bedømme, hvorvidt den indre Dannelse eller Kundskaberne staae i Forhold dertil, eller om mulig "Alexander Newsky"s Besætning har hørt til Eliten af Officererne. Det slog mig ogsaa at see den store Garderobe, som Officererne førte med sig, og den Masse Penge, almindelig i Guld, som de vare i Besiddelse af.

Og nu Matroserne! Hvilken Modsætning var der ikke imellem de russiske Matroser, som jeg i mine Studenteraar saa paa Kiøbenhavns Gader med de fremstaaende Kjævebeen, den store Mund og de plirende Øine og "Alexander Newsky"s Besætning! Dengang mongolske, her alene kaukasiske Ansigter. Dernæst Ekviperingen; denne havde Fiskerne, der alle ere søværnepligtige, grundigt undersøgt. Enhver Matros besad følgende Overklædningstykker: En hvid Lærreds Trøie og Beenklæder, en blaa Klædning, Uniformen bestaaende af en mørkegrøn vid Uniformsfrakke med Beenklæder af samme Farve, Oliefrakke med tilhørende Beenklæder, en lysegraa Kappe, desuden baade Sko og Støvler. Endvidere havde hver Matros en ikke ringe Pengesum i sit Værge; min Indkvartering viste mig deres Portemonnaier, og jeg antager, at hver Mand havde mindst 25 Rd. Mønterne vare almindeligvis italienske Lirer, Frankstykker, engelske Shillings og forskellige russiske Mønter fra 5 til 25 Kopek, af Guld 10 og 20 Frankstykker, foruden Sedler hvis Værdi jeg ikke kunde læse mig til.

Ligeledes et Par Ord om Forholdet i Kvartererne. Det synes en betænkelig Sag paa én Gang at slaae 750 Mand løs, fordeelte i omtrent 60, langt fra hinanden liggende Kvarterer; man maatte vente Excesser, og disse udeblev heller ikke, men i en langt mindre Mængde, end man af Russernes bekjendte Hang til stærke Drikke kunde formode. Ogsaa hos mig havde jeg en Aften et uhyggeligt Optrin, idet en Mand fra en anden Gaard vilde trænge sig

ind til min Indkvartering, og jeg maatte anvende al min Indflydelse for at forhindre et storartet Prygleri. Hvor derimod Værten viste dem Venlighed forenet med Fasthed, og hvor han frem for Alt ikke tillod, at Brændeviin blev bragt ind i Huset, der gik Alt godt.

Hos mig fik hver Mand om Morgen, førend han gik til Skibet, to (rigtignok stive) Snapse til sin Frokost, og Flere modtog kun den ene; om Aftenen ved Aftensmaaltidet fik de det samme Kvantum, men jeg sørgede for, at Maden var baade god og rundelig. De to første Aftener fulgte min Karl med Lygten dem til Ro; den tredje Aften gestikulerede en Mand til mig, at dette var unødvendigt, de tændte selv Lygten og gik roligt til sengs. A.E. Meinert skriver i sin "Naturen og Menneskelivet": "Der er stedse udbredt en lunefuld Munterhed og en ligefrem Hjertelighed over Russerens hele Væsen, hvad enten han omgaaes sin Herre eller sin Medtjener", og heri synes han at have Ret. Kort førend Admiralen forlod Gaarden Knopper, gik han gennem et Værelse, hvor endeel yngre Officerer vare samlede om Kaffe-bordet; en af dem reiste sig for at byde ham sin Stol, medens de øvrige rolig blev siddende ved deres Kaffe. Officerer og Matroser førte ofte en høittrøstet livlig Samtale, hvilket gode Forhold dog ikke forhindrede, at et Par Syndere hver Dag fik deres Tamp enten ombord eller paa Stranden; efter Fiskernes Sigende var Forbrydelsen i Almindelighed for stor Fortrolighed med Brændeviinsankerne.

Dagen efter Strandingen kom jeg om Aftenen ned i Folkestuen og saa min Tjenestedreng tilligemed tvende Russere fordybede i det noble Spil, som vi fra vor Barndom af kjende under Navnet "Dobbelt Hanrei". Det var dem en sand Glæde, naar jeg viiste dem forskjellige Gjenstande, og de nævnede mig de russiske og jeg dem de danske Benævnelser. Aftenen før Bortreisen saa jeg én af dem ivrig beskjæftiget med at ordne endeel Smaakager, Bolcher og kuleurt udklippet Papir paa en Tallerken, hvilken han om Morgen med hjertelig Glæde leverede min Hustru til Afsked; derpaa gav de os alle Haanden og begav sig paa Veien til Samlingsstedet.

Ja, her har De nu, saa godt jeg har kunnet beskrive den, "Alexander Newsky's Stranding paa Harboøre. Den vil længe mindes her, og af mig vil den ikke nogensinde blive glemt.